

Europaudvalget

FOLKETINGET

OFFENTLIGT REFERAT

AF 33. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 31. maj 2013

Tidspunkt: Kl. 7.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Jens Joel (S), Jeppe Kofod (S), Nikolaj Villumsen (EL), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA).

Desuden deltog: Justitsminister Morten Bødskov, klima-, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3244 (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013

Justitsministeren meddelte, at der den 6.-7. juni 2013 afholdes rådsmøde om retlige og indre anliggender i Luxembourg. Udvalget har fået tilsendt et samlenotat om sagerne på rådsmødet, som er det andet og sidste formelle rådsmøde under irsk formandskab. Han ville koncentrere sig om udvalgte, væsentlige sager, nemlig dagsordenens punkt 1, 2, 9, 10, 12 og 15. Som det fremgår af samlenotatet, er nogle af disse sager omfattet af det danske retsforbehold. Det ville han komme nærmere ind på, hvor det var relevant. Alle dagsordenspunkter blev forelagt til orientering, og udvalgets medlemmer var velkomne til at spørge til de sager, han ikke selv nævnte.

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse)

Orienterende debat

KOM (2012) 0011

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 5)

KOM (2012) 0011 – bilag 8 (henvendelse af 29/4-13 fra KL)

KOM (2012) 0011 – bilag 7 (henvendelse af 14/3-13 fra

Forbrugerrådet og DI)

KOM (2012) 0011 – bilag 6 (henvendelse af 14/3-13 fra Dansk

Arbejdsgiverforening)

KOM (2012) 0011 – bilag 1 (henvendelse fra FEDMA (Den Europæiske forening for direkte og interaktiv markedsføring)

vedr. Kommissionsforslaget)

EU-note (11) – E 28 (note af 19/3-12 om nye regler for databeskyttelse i EU)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 274 (side 837, senest behandlet i EUU 22/2-13)

EUU alm. del (12) – bilag 133 (side 444, behandlet i EUU 30/11-12)

Justitsministeren: Som jeg tidligere har været inde på her i udvalget, er dette en omfattende og kompleks sag. Man kan roligt sige, at forhandlingssituationen ikke er let.

Det irske formandskab har haft databeskyttelsespakken – især forordningsforslaget – som en af hovedprioriteterne under formandskabet. Situationen er dog den, at der efter 23 mødedage om forordningsforslaget under irsk formandskab fortsat er uenighed om en lang række vigtige elementer i Kommissionens forslag. Derfor er det stadig min opfattelse, at vi er langt fra at nå til politisk enighed.

På rådsmøderne i december 2012 og i marts i år er vi i ministerkredsen blevet enige om, at arbejdsgruppen skal undersøge muligheden for at indarbejde en såkaldt risikobaseret tilgang i forslaget. Denne tilgang indebærer, at der skelnes mellem på den ene side de behandlinger af personoplysninger, som medfører en høj risiko for den registrerede, og på den anden side de mindre risikofyldte behandlinger. Arbejdet med at integrere den risikobaserede tilgang i forslaget, herunder især i kapitel 4 om den registeransvarliges forpligtelser, er i gang. Der er tale om et teknisk vanskelig og tidskrævende arbejde, fordi strukturen i Kommissionens forslag i et vist omfang skal ændres.

Herudover er vi på rådsmødet i marts blevet enige om, at arbejdsgruppen skal undersøge mulighederne for at indarbejde så stor fleksibilitet som muligt for den offentlige sektor i

forslaget. Det er et meget vigtigt emne for Danmark. Som bekendt ser vi allerhelst fra dansk side, at reguleringen af dette område sker ved et direktiv frem for ved en forordning. Både af hensyn til den offentlige sektors muligheder for at behandle personoplysninger og af hensyn til at kunne opretholde national lovregulering på særlige områder.

I hvilket omfang fleksibilitet for den offentlige sektor kan indarbejdes i forslaget – og om dette vil være tilstrækkeligt til at tilgodese vores og andre landes bekymringer – er endnu ikke afklaret. Det er et juridisk kompliceret spørgsmål, som arbejdsgruppen er i gang med at undersøge. Det hænger især sammen med, at man som instrument vælger en forordning, samtidig med at man i forordningen overlader en række væsentlige spørgsmål til den nationale lovgiver. Selv om forhandlingerne ikke er lette, er der visse fremskridt at spore, som vi fra regeringens side kan støtte. På rådsmødet i marts blev vi enige om, at udpegelsen af en såkaldt databeskyttelsesansvarlig skal være en frivillig ordning.

Det er vores forventning, at det irske formandskab på rådsmødet i juni vil forelægge en række konkrete bestemmelser i forordningsforslaget for Rådet til drøftelse. Fra regeringens side finder vi det afgørende, at vi ikke på nuværende tidspunkt lægger os fast på en bestemt ordlyd i dele af forslaget, som det ikke vil være muligt at vende tilbage til senere i forhandlingerne. Der udestår således fortsat et stort arbejde. Det gælder ikke mindst i forhold til fleksibiliteten for den offentlige sektor, og tiden er derfor som nævnt ikke inde til at opnå politisk enighed. Det er ikke sidste gang, vi kommer til at drøfte dette forslag i udvalget.

Jakob Ellemann-Jensen hæftede sig ved, at regeringen ikke vidste, om det ville ende med en forordning eller et direktiv, og sagde, at fordele og ulemper ved begge bør overvejes nøje. Forslagets kombination af delegerede retsakter og sanktionsmuligheder bekymrede ham. Han fandt det derudover besynderligt, at regelsættet ikke gælder for EU's egne institutioner.

Pia Adelsteen spurgte, om LO's og DA's bekymring for, om den danske arbejdsmarkedsmodel er i strid med forslaget, er begrundet, og om regeringen ønsker, at det skal være en forordning eller et direktiv.

Justitsministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen og Pia Adelsteen, at regeringen foretrækker et direktiv, men at hørings svarene er forskellige på det område.

Regeringen mener, som Jakob Ellemann-Jensen, at der er for mange delegerede retsakter. Ministeren oplyste, at der er stillet ca. 3.500 ændringsforslag fra Europa-Parlamentet, så forslaget vil være længe undervejs.

Ministeren svarede Pia Adelsteen, at regeringen vil gøre sit for at opretholde den danske arbejdsmarkedsmodel.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser

Generel indstilling

KOM (2012) 0363

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 53)

Udvalgsmødereferat:

Var på dagsordenen for mødet den 30/11-12 men punktet blev ikke omtalt

EUU alm. del (12) – bilag 65 (side 150, behandlet i EUU 17/10-12)

Justitsministeren: Dagsordenens punkt 2 omhandler et forslag til direktiv om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod EU's finansielle interesser. På rådsmødet forventer formandskabet, at der kan opnås en generel indstilling til forslaget. Regeringen er positivt indstillet over for forslaget i sin nuværende form.

Formålet med forslaget er at fastlægge bestemmelser til bekæmpelse og forebyggelse af svig og andre strafbare handlinger, der skader EU's finansielle interesser. I henhold til forslaget har medlemsstaterne pligt til at kriminalisere en række handlinger, der skader EU's finansielle interesser. Det drejer sig om svig med EU's indtægter og udgifter samt visse andre former for svigagtig adfærd, herunder bl.a. hvidvaskning og bestikkelse. Forslaget indeholder også nærmere bestemmelser om strafferetlige sanktioner, som medlemsstaterne skal fastsætte for overtrædelser, der er omfattet af forslaget. Herudover indeholder forslaget bl.a. bestemmelser om konfiskation, straffemyndighed og forældelse. Forslaget er fremsat med hjemmel i en bestemmelse i traktatens kapitel om bekæmpelse af svig, som ikke er omfattet af det danske retsforbehold.

I den kompromistekst, som det irske formandskab vil forelægge for Rådet, er hjemlen imidlertid ændret til artikel 83, stk. 2, i traktatens kapitel om retligt samarbejde i straffesager. Som anført i samlenotatet er regeringen uenig i Kommissionens valg af hjemmel for forslaget. Det er derimod regeringens klare opfattelse, at hjemlen for forslaget skal findes i traktatens artikel 83, stk. 2, hvad der som sagt også er lagt op til i kompromisteksten. Denne vurdering af hjemmelsspørgsmålet deler vi med stort set alle medlemsstater. Også Rådets Juridiske Tjeneste har i en skriftlig udtalelse vurderet, at den rette hjemmel for forslaget er artikel 83, stk. 2. Ændringen af hjemmelen indebærer, at forslaget er omfattet af retsforbeholdet, hvilket som bekendt betyder, at vi ikke deltager i vedtagelsen og heller ikke er bundet af forslaget.

Pia Adelsteen spurgte ministeren om, hvad han troede der ville ske nu. Kan man trække hjemmelsændringen tilbage, når den nu er blevet mødt af så megen kritik?

Ministeren gentog, at stort set alle er enige i, at hjemmelsændringen er forkert, også Rådets Juridiske Tjeneste.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om indførelse af en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender med henblik på at lette grænseoverskridende gældsinddrivelse på det civil- og handelsretlige område

Orienterende debat

KOM (2011) 0445

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 72)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 133 (side 442, behandlet i EUU 30/11-12)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs*

Orienterende debat

KOM (2012) 0744

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 84)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fremme af den frie bevægelighed for borgere og virksomheder gennem en forenkling af accepten af visse offentlige dokumenter i Den Europæiske Union og om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012

Præsentation

KOM (2013) 0228

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 93)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Udkast til rådskonklusioner om Kommissionens beretning for 2012 om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder

Vedtagelse

KOM (2013) 0271

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 100)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. EU's narkotikahandlingsplan for perioden 2013-2016

Vedtagelse

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 104)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Formandskabets orientering om status for forhandlingerne om EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Statusorientering

SEK (2010) 0305

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 107)

Rådsmøde 3018 – bilag 5 (beslutningsreferat af 4/6-10 vedr. rådsmøde om retlige og indre anliggender 3-4/6-10)

EUU alm. del (11) – svar på spørgsmål 118

Udvalgsmødereferater:

På dagsordenen for EUU-mødet 30/11-12 men punktet blev ikke omtalt

EUU alm. del (11) – bilag 543 (side 1010, behandlet i EUU 20/4-12)

EUU alm. del (09) – bilag 447 (FO, side 1159, forhandlingsoplæg forelagt 28/5-10)

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Schengen Governance – Ændringsforslag til Schengen-grænsekodeks**

Statusorientering

KOM (2011) 0560

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 113)

KOM (2011) 0560 – bilag 1 (fransk nærhedsudtalelse af 27/10-11)

EU-note (11) – E 6 (EU-note af 12/10-11)

EUU alm. del (11) – svar på spørgsmål 24

EUU alm. del (11) – bilag 106 (beretning om Schengen)

EUU alm. del (11) – bilag 482 (brev fra Justitsministeriet til formanden for ALDE-gruppen vedr. forslaget om schengenevalueringssystemet)

Udvalgsmødereferater:

På dagsordenen for EUU-mødet 22/2-13 men punktet blev ikke omtalt

EUU alm. del (11) – bilag 555 (side 1309, senest behandlet i EUU 1/6-12)

Se punkt 10.

10. Schengen Governance – Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en evaluerings- og overvågningsmekanisme til kontrol af anvendelsen af Schengen-reglerne**

Statusorientering

KOM (2011) 0559

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (saml notat side 118)

KOM (2011) 0559 – svar på spørgsmål 1

EUU alm. del (11) – bilag 106 (beretning om Schengen)

EU-note (11) – E 6 (note af 12/10-11)

Udvalgs mødereferater:

På dagsordenen for EUU-mødet 22/2-13 men punktet blev ikke omtalt

EUU alm. del (11) – bilag 555 (side 1312, behandlet i EUU 1/6-12)

EUU alm. del (11) – bilag 596 (samråd med justitsministeren den 27/6-12)

Justitsministeren: Punkt 9 og 10 på dagsordenen handler om den såkaldte Schengen Governance-pakke, som omfatter et forslag til ændring af Schengengrænsekodexens regler om midlertidig genindførelse af den indre grænsekontrol og et forslag til ændring af Schengenevalueringsmekanismen. Forslagene har som bekendt været omfattet af den suspension af samarbejdet med Rådet, som Europa-Parlamentet gennemførte som reaktion på, at Rådet i juni sidste år ændrede hjemmelen for forslaget om Schengen-evalueringsmekanismen.

Europa-Parlamentet besluttede dog i efteråret foreløbig at genoptage samarbejdet med Rådet. Og onsdag aften lykkedes det så det irske formandskab at indgå en aftale med Europa-Parlamentet om de to forslag. Aftalen skal nu bekræftes af Rådet, hvorefter de to forslag vil kunne vedtages formelt. Aftalen vil ikke alene have betydning for de to Schengen Governance-retsakter, men også for de fem andre sager, som var berørt af Europa-Parlamentets boykot. Den strid, der opstod mellem Rådet og Parlamentet, er altså bilagt nu. Og jeg glæder mig naturligvis over, at Europa-Parlamentet i sidste ende har accepteret det – nødvendige og juridisk velbegrundede – hjemmelsskifte, som var stridens kerne. På rådsmødet i næste uge forventer vi, at formandskabet vil orientere om aftalen og om den videre proces hen imod en formel vedtagelse af de to forslag.

Forslaget om ændring af Schengengrænsekodexen indebærer, at der skabes bedre mulighed for at genindføre indre grænsekontrol i ekstraordinære situationer, hvor der foreligger en alvorlig trussel mod den offentlige orden eller sikkerhed. En sådan trussel kan f.eks. foreligge ved terrorhandlinger, som følge af organiseret kriminalitet eller ved alvorlige mangler ved kontrollen med de ydre grænser. Med forslaget til ændring af Schengenevalueringsmekanismen fastsættes der mere præcise regler for evalueringen af med-

lemsstaternes gennemførelse af Schengenreglerne. Der fastsættes således bl.a. regler for, hvor ofte evalueringerne skal finde sted, og om, hvordan der skal følges op på evalueringerne.

Som følge af det danske retsforbehold deltager Danmark ikke i vedtagelsen af de to forslag. Da ændringerne udgør en videreudvikling af Schengenreglerne, har vi dog mulighed for at tilslutte os efterfølgende. Og som jeg også oplyste udvalget forud for rådsmødet i marts i år, er regeringen positivt indstillet over for ændringsforslagene. Det er regeringens vurdering, at de tilsammen vil styrke og forbedre Schengensamarbejdet. For så vidt angår forslaget til ændring af grænsekodeksen, lægger vi særlig vægt på, at det fortsat er medlemslandene selv, som beslutter at genindføre den indre grænsekontrol, hvis der foreligger en alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den indre sikkerhed.

Samtidig kan vi støtte, at Rådet i ekstraordinære tilfælde kan anbefale en medlemsstat at genindføre den indre grænsekontrol, hvis Schengenområdet funktion er truet som følge af vedvarende alvorlige mangler ved kontrollen ved de ydre grænser. Hertil kommer, at ændringerne af Schengen-evalueringsmekanismen vil indebære en styrkelse af evalueringssystemet i det hele taget.

Jakob Ellemann-Jensen glædede sig over, at beslutninger om midlertidig grænsekontrol vil blive taget nationalt.

Justitsministeren svarede, at regeringen også er glad for, at forslagene er landet der, hvor man under det danske formandskab havde foreslået. Det giver en balance mellem et effektivt Schengensystem og mulighed for, at de enkelte medlemslande ved større begivenheder kan kontrollere grænserne bedre. Der er også initiativer til at styrke den ydre grænsekontrol, fortalte han.

11. Det fælles europæiske asylsystem

Statusorientering

KOM (2008) 0820, KOM (2011) 0319, KOM (2011) 0320 og KOM (2012) 0254

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 125)

KOM (2012) 0254 – svar på spørgsmål 1

KOM (2008) 0820 – svar på spørgsmål 1

KOM (2009) 0554 – svar på spørgsmål 2

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 133 (side 437, senest behandlet i EUU 30/11-12)

EUU alm. del (12) – bilag 65 (side 117, behandlet i EUU 17/10-12)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt i sin forelæggelse, men besvarede spørgsmålet.

Pia Adelsteen spurgte, om den tilvalgsmodel, ministeren reklamerer for på Europolområdet, vil føre til dansk deltagelse i det fælles asylsystem. Her bør regeringen efter hendes mening være lige så klar i mælet om sin holdning, som den er om Europol.

Justitsministeren svarede, at regeringen ikke har taget stilling til det fælles europæiske asylsystem, men vil gøre det, hvis tilvalgsmodellen bliver en realitet.

Pia Adelsteen nævnte, at der i samlenotatet står: "Regeringen kan overordnet støtte arbejdet med at gennemføre anden fase af det fælles europæiske asylsystem inden udgangen af 2012." Derfor bad hun ministeren be- eller afkræfte, at regeringen vil deltage i det fælles asylsystem, hvis man får en tilvalgsordning.

Justitsministeren afviste Pia Adelsteens konklusion på samlenotatet. Med tilvalgsmodellen tager man stilling fra sag til sag, og der ligger ikke en tilslutning til det fælles asylsystem i det, Pia Adelsteen læste op.

Pia Adelsteen bemærkede, at en af grundene til, at man i forbindelse med Europolsamarbejdet nu diskuterer retsforbeholdet, er, at man ingen folkeafstemning havde om Lissabontraktaten, hvor samarbejdet gik fra at være mellemstatsligt til at være overstatsligt. Hvis man havde et folkeligt mandat bag Lissabontraktaten, ville diskussionen være anderledes. Hun meddelte, at hun fremover vil spørge til regeringens holdning til alle sager på RIA-dagsordenen, som er omfattet af retsforbeholdet. Hun forstod ikke, at regeringen ikke kan danne sig en holdning på asylområdet, når den godt kan på Europolområdet, og antydede, at den bare venter på at få en tilvalgsmodel, hvorefter man sammen med et flertal i Folketinget kan sige ja til fælles asylsystemer og fælles udlændingepolitik. Det var for hende at se utroligt, at ministeren ikke meldte klart ud, når asylpolitikken er på dagsordenen.

12. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EU-agenturet for samarbejde og uddannelse inden for retshåndhævelse (Europol) samt om ophævelse af afgørelse 2009/371/RIA og 2005/681/RIA

Orienterende debat

KOM (2013) 0173

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 134)

KOM (2013) 0173 – svar på spørgsmål 1

EU-note (12) – E 25 (note af 9/4-13)

Justitsministeren: Der er tale om et forordningsforslag. Forslaget er blevet fremsat for nylig. Et hovedformål med forslaget er at styrke Europol som europæisk retshåndhævelsesagentur, så Europol mere effektivt kan hjælpe medlemslandene med at bekæmpe den grove internationale kriminalitet og terrorisme. Et andet hovedformål med forslaget er at styrke den parlamentariske kontrol med Europol, som det er foreskrevet i Lissabontraktaten.

Forslaget lægger op til en række ændringer i forhold til det Europol, vi kender i dag. For det første skal Europol i endnu højere grad være et knudepunkt for udveksling af politimæssige oplysninger. Derfor forpligter forslaget medlemslandene til at levere flere oplysninger til Europol. Man vil også gøre det lettere for Europol at forbinde de oplysninger, som Europol ligger inde med, og siden analysere dem. Derfor vil man slå de nuværende emneopdelte analysedatabaser sammen til en stor database. Forslaget styrker samtidig den databeskyttelsesordning, der gælder for Europol. Og især Europa-Parlamentet, men også de nationale parlamenter får bedre muligheder for at kontrollere Europols arbejde. Der ligger også nogle organisatoriske ændringer i forslaget, bl.a. en ny ledelsesstruktur for Europol. Og sidst, men ikke mindst foreslås det også, at man lægger Cepol – Det Europæiske Politiakademi – ind under Europol. Europol skal dermed have en ny uddannelsesafdeling, der overtager opgaven med at undervise politifolk i emner med en europæisk dimension. Hensigten bag sammenlægningen af de to agenturer er at styrke forbindelsen mellem uddannelse og retshåndhævelse og samtidig skabe effektiviseringer.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Det betyder som bekendt, at Danmark ikke deltager i vedtagelsen af forordningsforslaget, og at vi heller ikke vil være bundet af forordningen. Det ligger fast. Et andet spørgsmål er, hvordan Danmark står i forhold til den rådsafgørelse, der i dag regulerer Europol.

Efter Lissabontraktaten har der været nogle drøftelser om, hvad det betyder for Danmark, når en retsakt, som vi deltager i, bliver ophævet og erstattet af en ny retsakt, som vi ikke deltager i, som det er tilfældet med den rådsafgørelse, der i dag gælder for Europol. Der er tale om et kompliceret juridisk-teknisk spørgsmål, som har været drøftet flere gange mellem Danmark, de andre medlemsstater og andre aktører, herunder Rådets Juridiske Tjeneste. I forhold til Europolforslaget er spørgsmålet, om den rådsafgørelse om Europol, der gælder i dag, vil fortsætte med at gælde for Danmark, selv om Europol for de andre

lande vil blive reguleret af den nye forordning, og om Danmark på det grundlag vil bevare et engagement i Europol.

Når man ser på det konkrete forordningsforslag, må man imidlertid sige, at Kommissionen har lagt op til betydelige ændringer i Europol-samarbejdet, både organisatorisk, i det daglige samarbejde mellem Europol og medlemsstaterne og i kontrollen med Europol's arbejde.

Uanset hvilket synspunkt man måtte indtage i den omtalte juridisk-tekniske diskussion, så forekommer det derfor – som følge af de store ændringer, der er lagt op til – under alle omstændigheder ikke muligt, at Danmark kan fortsætte som en del af samarbejdet i Europol på grundlag af den nugældende rådsafgørelse. Danmark står derfor til at måtte forlade Europol, når og hvis den nye forordning træder i kraft. Jeg kan ikke understrege nok, at det er dybt beklageligt, at retsforbeholdet sætter Danmark i denne situation. Der hersker ingen tvivl om, at Danmark har meget stor gavn af at være en del af Europol-samarbejdet.

Den organiserede kriminalitet kender ingen grænser, og den er i de senere år blevet stadig mere dynamisk og kompleks. Når vi skal bekæmpe den grænseoverskridende kriminalitet, er det helt afgørende med et tæt, internationalt samarbejde. Og der har Europol vist sig som et meget vigtigt samarbejdsforum for dansk politi. Politiet bruger blandt andet Europol's analyser af kriminalitetsmønstre i det strategiske politiarbejde, når de skal prioritere og udpege særlige fokusområder for politiindsatsen i Danmark. De generelle tendenser i kriminalitetsudviklingen i Europa har jo også betydning i Danmark. Og så er Europol den centrale ramme for det operative politisamarbejde, der foregår mellem dansk politi og politimyndigheder i de andre europæiske lande og i et vist omfang også i forhold til resten af verden. Jeg kan f.eks. nævne en stor sag om børnepornografi fra 2011, hvor Europol spillede en central rolle. Her gennemførte politistyrker over det meste af Europa en fælles aktion mod besiddelse og distribution af grov børnepornografi på internettet. Bare i Danmark blev 19 mænd sigtet i forbindelse med aktionen. Som et andet eksempel kan jeg nævne en stor narkosag fra 2012, hvor en række lande og nationaliteter var involveret. Her blev 11 personer fra et nordisk narkosmuglernetværk anholdt for at forsøge at smugle store mængder narkotika fra Holland til Danmark. I denne sag bidrog Europol dels analyse-mæssigt, dels efterretningsmæssigt. Og Europol fungerede også som kontaktnodepunkt for de mange involverede politimyndigheder. Som justitsminister har jeg derfor også meget svært ved at forestille mig en situation, hvor Danmark ikke er med i Europol.

Det er derfor regeringens klare holdning, at der må og skal findes en løsning, så Danmark også fremover kan være med i Europol. Det er endnu for tidligt at sige, hvad den rigtige løsning vil være. I den forbindelse er det vigtigt at huske, at vi nu først lige er ved at tage hul på forhandlingerne om Kommissionens forslag, og det er min forventning, at der vil gå noget tid, før forslaget er klar til vedtagelse. Der er derfor tid til at finde den rigtige løsning. Og der er flere muligheder.

For det første kan vi i Danmark vælge at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Det vil kræve en folkeafstemning om retsforbeholdet. Det er som bekendt regeringens opfattelse, at retsforbeholdet er skadeligt for Danmarks interesser. Derfor ønsker vi at erstatte det med en sådan tilvalgsordning, som det også fremgår af regeringsgrundlaget. Med en tilvalgsordning vil Danmark selv kunne vælge, hvornår vi vil være med i ny EU-lovgivning, og vi vil derfor kunne vælge at deltage i et nyt retsgrundlag for Europol.

For det andet kan Danmark søge om at blive tilknyttet det nye Europol ved en parallelaf-tale. Jeg skal dog med det samme sige, at parallelaftaler ikke i almindelighed kan løse de udfordringer, som retsforbeholdet stiller Danmark over for. Dels fordi vi ikke kan gøre krav på parallelaftaler – faktisk er vi i flere tilfælde blevet afvist, når vi har søgt – dels er parallelaftaler "take it or leave it" for Danmark, fordi vi ikke har stemmeret og dermed ikke reel indflydelse i forhandlingerne. Og så er selve indgåelsen af en parallelaftale typisk også en meget ressourcekrævende og langstrakt proces, så vi kan ikke "bare" få en parallelaf-tale, som man ellers nogen gange hører det sagt. Men det er altså en mulighed, at vi kan søge om en. Det centrale er, at vi hele tiden skal huske på, at det sker på de andres nå-de.

Hvad angår Europol, er forslaget kun lige fremlagt, og det er som sagt for tidligt at sige, hvad den rigtige løsning vil være for Danmark på længere sigt. Der vil formentlig også gå noget tid, før forslaget er klar til vedtagelse. Men lad mig understrege, at der er tale om en alvorlig situation – ikke kun for Danmark, men også for de øvrige medlemsstater. For Danmark vil det at stå uden for Europolsamarbejdet betyde, at det bliver vanskeligere at bekæmpe alvorlig grænseoverskridende kriminalitet. Danmark vil med andre ord blive Europas svage led på dette punkt. For de øvrige medlemsstater vil en manglende dansk deltagelse i Europolsamarbejdet ligeledes betyde en svækkelse af det fælles europæiske samarbejde om bekæmpelse af alvorlig grænseoverskridende kriminalitet. Og det er vigtigt, at vi fra dansk side fortsat kan stå skulder ved skulder med de øvrige medlemsstater i kampen mod den alvorlige grænseoverskridende kriminalitet.

På det kommende rådsmøde vil der være en indledende drøftelse af forslaget og nok især spørgsmålet om sammenlægning af Europol og Cepol. Vi forventer, at der vil være en del modstand mod den del af forslaget fra de andre lande. Den danske regering er overordnet positivt indstillet over for forslaget, og vi afviser heller ikke ideen om en sammenlægning af de to agenturer. Jeg vil i øvrigt på rådsmødet understrege Danmarks store engagement i Europolsamarbejdet, og at både Danmark og de øvrige medlemsstater har stor nytte af, at Danmark er med i samarbejdet.

Som jeg allerede har nævnt, vil der gå noget tid, før forhandlingerne om forslaget er ved vejs ende, og der er derfor tid til at finde den rigtige løsning. Det er imidlertid vigtigt, at vi allerede nu gør opmærksom på vores ønske om fortsat deltagelse i Europolsamarbejdet, og det vil vi løbende gøre under forhandlingerne om det aktuelle forslag. Med andre ord: Jeg vil gøre det helt klart for de andre medlemsstater, at jeg som dansk justitsminister har meget svært ved at forestille mig en situation, hvor Danmark ikke forbliver i Europolsamarbejdet.

Jakob Ellemann-Jensen meddelte, at Venstre i den grad deler ministerens bekymring og glæder sig over, at ministeren vil udnytte tiden til at finde ud af, hvordan sagen skal håndteres. Det kan udvikle sig til de i hans øjne hidtil værste konsekvenser af det retlige samarbejde. Forbrydere er grænseoverskridende på mange områder, og derfor må bekæmpelsen af dem også være det.

Pia Adelsteen sagde, at det kun er regeringen selv, der kan sende retsforbeholdet til afstemning, og undrede sig over, at ministeren ikke i forbindelse med tilvalgsordningen nævner punkt 11 om det fælles europæiske asylsystem, som også er dækket ind under retsforbeholdet. Hun mente ikke, at nogen havde noget imod at være med i Europol, men når man taler om at udskifte retsforbeholdet med en tilvalgsmodel, burde regeringen meddele, om den ønsker at være med i det fælles asylsystem. Hun spurgte derudover, om man kan komme ud af tilvalgsmodellen igen, og om regeringen ellers vil forsøge at få en parallelaftale eller afholde en folkeafstemning.

Pia Adelsteen opfordrede ministeren til at arbejde for et globalt politisamarbejde uden om EU. Hende bekendt samarbejder politiet med USA og andre lande uden for EU, ligesom forbryderne arbejder på tværs af andre grænser end dem mellem EU-landene. Hun mente, man måtte kunne lave et globalt politisamarbejde, hvis man ville. Og når de andre lande er så glade for at have Danmark med i samarbejdet, hvorfor skulle de så nægte Danmark en parallelaftale?

Merete Riisager pointerede, at mange ønsker en folkeafstemning om retsforbeholdet – regeringen kan bare trykke på knappen. I stedet for at føre kampagne for en tilvalgsmodel opfordrede hun ministeren til at arbejde for et fleksibelt politisamarbejde f.eks. med briterne. Det var på kanten til politisk dovenskab at lade være, mente hun. Bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet behøver ikke ligge i den enorme pakke af retssamarbejde, hvor det danske retssystem skal samordnes med retssystemer, man ikke har tillid til.

Nikolaj Villumsen spurgte, om regeringen arbejder for en parallelaftale, om der er nogen lande, der vil stritte imod en sådan, og om der er andre former for problemer.

Justitsministeren håbede, han havde forklaret, hvorfor regeringen er bekymret. Hvis Merete Riisager fandt snakken om retsforbeholdet trættende, måtte han undskylde sig med, at virkeligheden på retsområdet er, at retsforbeholdet har konsekvenser – ikke kun i forbindelse med Europol, men også i sager som retten til advokathjælp, kontosikringskendelsen, konkursforordningen osv.

Ministeren forstod ikke, hvorfor de EU-kritiske kræver en parallelaftale. De vil vel gerne være med til at bestemme, og det er derfor, regeringen arbejder for at få Danmark med i grundlaget for ændringerne. Det centrale er, at Danmark vil blive det svage led i kampen mod grænseoverskridende organiseret kriminalitet, hvis man står uden for samarbejdet.

Man kunne som Pia Adelsteen ønske sig, at EU forsvandt, og at politiet samarbejdede frit hen over grænserne. Det gør man allerede i dag, men Europolsamarbejdet er stadig et uhyre vigtigt samarbejde, som i store, grænseoverskridende sager har vist sig at være operativt, strategisk og meget effektivt. Politibetjente kender hinanden, deler perspektiv på opgaverne, bruger og udveksler informationer i et tillidsfuldt samarbejde. Det mente ministeren var langt bedre end at nøjes med at høre på vandrørerne, når narkotransporter er på vej op gennem Europa, hvorefter man så skal ringe rundt til tre-fire forskellige lande, mens de krydser grænserne, for at prøve at fange dem. Ministeren understregede, at det bliver virkeligheden for Danmark, hvis det fremlagte forslag bliver vedtaget. Derfor var det i regeringens øjne dybt beklageligt, at retsforbeholdet stiller Danmark udenfor. Ministeren vil arbejde for at få de andre lande til at forstå vigtigheden af, at Danmark deltager i Europolsamarbejdet. Ministeren svarede Pia Adelsteen, at tilvalgsmodellen netop går ud på, at man selv bestemmer, hvilke dele af samarbejdet man vil deltage i.

Merete Riisager bemærkede, at hvis regeringen virkelig ønskede et fleksibelt samarbejde på retsarbejdet, kunne den indgå i et strategisk samarbejde med briterne, der er optaget af nogle af de samme ting som Danmark, såsom at få et godt politisamarbejde uden elementer, der kan undergrave det danske retssystem. Hvorfor gør man ikke det i stedet for at læne sig tilbage og sige: Se, hvad vi sagde, nu går det galt? Hun mente, at regeringen gamblede med politisamarbejdet.

Pia Adelsteen gentog sine spørgsmål. Regeringen er de eneste, der kan udskrive en folkeafstemning om retsforbeholdet, men har valgt ikke at gøre det. Hun spurgte ministeren, om han vil bruge de par år, man regner med at det tager at færdigforhandle europolaftalen, på at tale om en parallelaftale? Hvorfor ikke tage konsekvensen og melde sig ud af Europol, sagde Pia Adelsteen med henvisning til, at alle er enige om, at der skal være et politisamarbejde, men at man i stedet kunne lave et formaliseret politisamarbejde på globalt plan.

Jakob Ellemann-Jensen gentog for god ordens skyld, at frem for et politisamarbejde med briterne støtter Venstre dansk deltagelse i det eksisterende og veletablerede samarbejde med 27 andre lande. Det virkede på nogle af spørgsmålene, syntes han, som om det at få en parallelaftale blot var en formsag. Derfor spurgte han om, hvilke erfaringer Danmark har med parallelaftaler. Er det noget, man kan regne med at få, bare vi beder om det?

Justitsministeren bemærkede, at der de næste par år, hvor forslaget om fremtidens europolsamarbejde skal forhandles færdigt, vil være rigeligt grundlag for debat. Det glædede han sig til, også fordi Merete Riisager og Pia Adelsteen så ville få tid til at finde ud af, hvad de i grunden mente. Merete Riisager havde opfordret ham til prompte at igangsætte arbejdet for et fleksibelt politisamarbejde som et alternativ til det fast forankrede, effektive europolsamarbejde. Men hvad nu, hvis de 26 andre lande ikke deler begejstringen for Merete Riisagers idé om et fleksibelt samarbejde? Skal Danmark så melde sig helt ud af samarbejdet eller indgå 26 parallelaftaler?

Ministeren svarede Pia Adelsteen, at konsekvensen af Kommissionens forslag er, at de andre lande bevæger sig et andet sted hen sammen. Danmark skal tage stilling til, om man vil med, og kan ikke bare bede de andre lande aflyse det samarbejde, man har brugt år på at udvikle. Danmark skal tage stilling til, om man vil deltage i et endnu stærkere samarbejde om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet.

Ministeren svarede Jacob Ellemann-Jensen, at parallelaftaler ikke bare kan trækkes i en automat, men at de derimod gives på de andre landes nåde. Gennem tiden har Danmark fået fire af de seks parallelaftaler, man har ønsket sig. Det tager lang tid, og man får heller ikke indflydelse på de forslag, man gerne vil være med i. Der er altså to veje: en tilvalgsmodel, som gælder for hele området, hvor man beslutter sig for at være med fra sag til sag, eller en parallelaftale, man kan søge om, når man har et bedre overblik over det endelige forslag.

Merete Riisager håbede, at det fremgik, at det slet ikke trængte udvalget at tale om retsforbeholdet – tværtimod. Når ministeren siger, at det vil være plagsomt og langsommeligt at lave en aftale om politisamarbejdet, ville hun opfordre ham til at komme i gang med det samme. Hun korrigerede, at det ikke for Liberal Alliance handler om at lave et fleksibelt politisamarbejde, men om, at der er brug for en vis generel fleksibilitet i EU-samarbejdet. Den fleksibilitet har man f.eks. i form af forbeholdene, som regeringen har det med at glemme, eksempelvis på euroområdet. Den fleksibilitet kan bruges til at vælge områder, man finder vigtige, i stedet for at det er alt eller intet.

Justitsministeren glædede sig til at fortsætte debatten ved senere lejligheder og understregede, at Lissabontraktaten og Europolsamarbejdet er realiteter, man må forholde sig til. Derfor er de på dagsordenen, og derfor har regeringen taget stilling til områderne. Hvad regeringen mener om dagsordenens andre punkter, fremgår af samlenotatet. Efterhånden som den endelige stillingtagen nærmer sig, bliver synspunkterne klarere, og regeringen vil selvfølgelig fremlægge et forhandlingsoplæg til den tid. Han håbede at have klarlagt sine egne bekymringer og understregede over for Merete Riisager, at regeringen vil forklare de andre lande om konsekvenserne, og at den også ser Danmark som en central spiller i Europolsamarbejdet fremover.

Formanden takkede ministeren og mindede om, at der for længst er blevet bedt om et samråd om Europol. Det er fastsat til den 18. juni, hvor diskussionen kan fortsætte. Det havde været hensigtsmæssigt, hvis samrådet havde fundet sted forud for dagens råds-mødeforelæggelse. Hun opfordrede regeringen til fremover at tænke over, hvornår det er hensigtsmæssigt at lægge samrådene.

UDG. 13. Hjemvendte "foreign fighters" – fra et terrorbekæmpelsesperspektiv

Politisk drøftelse

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 152)

Punktet var udgået.

14. Situationen i Syrien, herunder beskyttelse af flygtninge

Politisk drøftelse

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 155)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt i sin forelæggelse, men besvarede spørgsmål.

Nikolaj Villumsen betegnede situationen som forfærdelig. Der var nu også blevet bombet i Sydbeirut, og nabolandene er truet af sammenbrud på grund af flygtningestrømmen fra Syrien. Han spurgte om, hvad der ligger i, at den danske regering har taget Tysklands opfordring til efterretning. Er der nogen særlige problemer, man kan hjælpe med?

Justitsministeren svarede, at Danmark er blevet spurgt, om man vil tage en koordinerende rolle i den forstærkede indsats i nærområderne, og henviste Nikolaj Villumsen til udenrigsministeren for mere information. Danmark tager et stort ansvar, både i nærområdeindsatsen og ved at tage sin andel af asylansøgere fra Syrien.

15. Fælles brev fra Storbritannien, Tyskland, Nederlandene og Østrig om fri bevægelighed

Orientering fra formandskabet

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 159)

Justitsministeren: De fire ministre har bedt det irske formandskab om at sætte en drøftelse af spørgsmålet om misbrug af den fri bevægelighed på dagsordenen for det kommende rådsmøde. De fire lande har i en efterfølgende note præciseret, at de på RIA-rådsmødet særlig ønsker en drøftelse af spørgsmålet om svig og misbrug af den frie bevægelighed. Sagen vil blive drøftet under frokosten, ligesom der vil være en kort statusorientering om sagen på selve rådsmødet. Eftersom der er tale om en sag, som har fået en del bevågenhed i de danske medier, har jeg valgt at nævne den i dag. Og lad mig starte med at sige meget klart, at regeringen støtter brevet fra de fire indenrigs- og justitsministre.

Uretmæssig adgang til velfærdsydelser kan føre til en uacceptabel belastning af vores sociale systemer og undergrave den folkelige opbakning til princippet om fri bevægelighed og EU-projektet som helhed. Regeringen vil i en europæisk sammenhæng arbejde for at fremme forudsætningerne for at opretholde det nuværende danske system for velfærdsydelser, herunder SU.

Den frie bevægelighed er en grundpille i EU-samarbejdet, og ligebehandling af EU-borgerne er et helt centralt princip, som også kommer mange danskere til gode. Danmark støtter dette princip, men den frie bevægelighed må ikke føre til, at nogle personer uretmæssigt får adgang til velfærdsydelser. Regeringen ser derfor frem til at få en drøftelse af emnet på rådsmødet. Det må forventes, at denne drøftelse vil fokusere på svig og misbrug af den frie bevægelighed. De fire lande har således præciseret, at de ønsker en åben og faktabaseret drøftelse af, hvordan man – inden for de gældende retlige rammer – kan håndtere misbrug af retten til fri bevægelighed.

Fra dansk side støtter vi de fire landes forslag om, at Rådets strategiske arbejdsgruppe om immigration, grænser og asyl, SCIFA, fortsætter drøftelsen af, hvordan medlemslandene bedst kan forebygge og bekæmpe misbrug og svig.

Jakob Ellemann-Jensen bad ministeren bekræfte, at grunden til, at Danmark ikke var medunderskriver på brevet, var, at man ikke var blevet spurgt.

Pia Adelsteen gentog Jakob Ellemann-Jensens spørgsmål om, hvorvidt Danmark var blevet spurgt, om man ville være medunderskriver på brevet. Hun spurgte om, hvad "uretmæssig adgang" er. Problemet er, at EU-borgere opnår samme rettigheder som landets statsborgere, når de flytter til et andet land. Derfor bliver et skattefinansieret velfærdssystem som det danske presset af borgere fra lande, der i højere grad har forsikringsordninger. Hvis et EU-borgerskab giver en ret til velfærdsydelser, er adgangen jo ikke uretmæssig – men den er stadig et problem.

Merete Riisager sagde, at Europaudvalget ville tage imod alle informationer og tekniske gennemgange om uretmæssig adgang til velfærdsydelser og om SCIFA-arbejdsgruppens arbejde med stor interesse.

Justitsministeren bekræftede, at Danmark ikke var blevet spurgt. Regeringen støtter brevet, fordi det er en vigtig diskussion at få sat på dagsordenen, da det berører en hjørnesten i det europæiske samarbejde – den frie bevægelighed og ligebehandlingsprincipperne – som også er til gavn for tusindvis af danskere hver eneste dag.

Pia Adelsteen spurgte, om regeringen vil rejse diskussionen om det problematiske i, at et velfærdssamfund, der som det danske er skattefinansieret, opbygget gennem mange år og baseret på solidaritet, bliver presset, når f.eks. andre EU-borgere har ret til den SU, der hende bekendt ikke findes tilsvarende i andre medlemslande.

Justitsministeren holdt fast i, at det centrale er, at diskussionerne finder sted. Dansk Folkeparti er med i en SU-aftale, hvor diskussionen er blevet taget, og hvor man har fundet en god måde at håndtere det på. Regeringen vil arbejde for at bevare det nuværende velfærdssystemets forudsætninger. Svig og misbrug skal forebygges og forhindres inden for de gældende rammer, så den frie bevægelighed og ligebehandlingsprincippet kan fungere.

16. Grækenlands nationale handlingsplan for asyl og indvandring

Statusorientering

Rådsmøde 3244 – bilag 2 (samlenotat side 162)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 65 (side 138, senest behandlet i EUU 17/10-12)

EUU alm. del (11) – bilag 210 (side 136, behandlet i EUU 25/10-11)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt i sin forelæggelse, men besvarede spørgsmål.

Nikolaj Villumsen ville gerne vide, hvordan ministeren vurderede Grækenlands sammenbrudte asylsystem. Danmarks situation under Dublinforordningen er meget bekvem, da det er de lande, flygtningene først ankommer til, der skal behandle deres sager. Han spurgte, om ikke den overbelastning af eksempelvis Grækenland er bekymrende og uretfærdig, og om Danmark kan gøre noget for at hjælpe.

Justitsministeren svarede, at Danmark satte mange ting i gang på dette område under formandskabet, fordi der her er frustration og bekymring fra alle sider. Der blev lavet en omfattende handleplan med seks eller otte hovedområder med til sammen næsten 80 forslag, som f.eks. håndterer det massive pres på bestemte lande og den illegale indvandring. Den er nu i gang. Det er selvfølgelig en stor udfordring, men grækerne har fået en hjælpende hånd.

Nikolaj Villumsen fandt denne hjælp positiv, men problemet er, at flygtningestrømmen fra Syrien vil overbelaste Grækenland. Han opfordrede regeringen til at overveje, om ikke man bør arbejde på at ændre Dublinforordningen. Rapporterne fra Grækenland giver grund til bekymring. Nikolaj Villumsen gentog sit spørgsmål om, hvad regeringen tænkte om Tysklands opfordring, og han opfordrede til, at man følger den og tager imod 5.000 flygtninge.

Justitsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at Danmark modtager mange syriske flygtninge for øjeblikket, dvs. spontane asylansøgere. Muligheden for at suspendere EU's interne fordelingsmekanisme, Dublinforordningen, var til debat under det danske formandskab, men under det første uformelle rådsmøde blev man enige om at lade være og i stedet hjælpe de særligt udsatte lande. Derfor lavede man den store og ambitiøse plan.

17. Eventuelt

Justitsministeren: Jeg vil også orientere udvalget om to sager ved EU-Domstolen af relevans for den danske praksis på udlændingeområdet. Udvalget er skriftligt orienteret om de sager, som jeg vil gennemgå. Først vil jeg dog nævne en sag, som udvalget tidligere er blevet skriftligt orienteret om, at regeringen ville afgive indlæg i. Det er sagen Ayalti, der vedrører fortolkningen af associeringsaftalen med Tyrkiet. Jeg kan oplyse, at EU-Domstolen har afsagt kendelse om, at denne sag slettes. Dette er sket efter anmodning fra den forelæggende ret. Jeg vil derfor ikke orientere udvalget yderligere om denne sag.

Nu vil jeg så vende mig mod O-sagen og S-sagen. Begge disse sager handler om den sekundære frie bevægelighed – det vil sige retten til familiesammenføring efter EU-reglerne, når en EU-statsborger vender tilbage til sin egen medlemsstat. Danmark har afgivet skriftligt indlæg i begge sager. Sagerne verserer fortsat ved EU-Domstolen. O-sagen handler om, hvorvidt en EU-statsborger, der alene har benyttet retten til fri bevægelighed i form af korterevarende ophold i en anden medlemsstat, f.eks. i form af ferie og/eller weekendophold, har ret til familiesammenføring med sin tredjelandssægtefælle i sin egen medlemsstat. S-sagen handler om, hvorvidt EU-statsborgere, der har bevaret deres bopæl i hjemlandet, men som arbejder helt eller delvis i en anden medlemsstat og dermed rejser til en anden medlemsstat dagligt eller et par gange ugentligt som led i sit arbejde, kan påberåbe sig familiesammenføring efter EU-retten i hjemlandet.

Danmark har i sine skriftlige indlæg i de to sager gjort gældende, at opholdsdirektivet ikke skal anvendes analogt i de beskrevne situationer, og at der derfor ikke er nogen ret til familiesammenføring, fordi EU-statsborgerne ikke har haft et reelt og faktisk ophold i en anden medlemsstat, sådan som det efter dansk opfattelse er retstilstanden efter den nuværende retspraksis. Dette var de vigtigste verserende sager på udlændingeområdet, som Danmark aktuelt deltager i ved EU-Domstolen

18. Siden sidst

Justitsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3243 (transport, telekommunikation og energi – energi) den 7. juni 2013

Klimaministeren oplyste, at han ville forelægge udvalget fire sager på dagsordenen for de forestående energi- og miljørådsmøder i juni 2013. Alle sager var til orientering.

1. Kommissionens forslag om ændring af brændstofkvalitetsdirektivet og direktivet om fremme af vedvarende energi (VE-direktivet) (ILUC)

Fremskridtsrapport

KOM (2012) 0595

Rådsmøde 3243 – bilag 2 (samlensnotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 301 (side 887, senest behandlet i EUU 1/3-13)

Klimaministeren: Der er kommet en fremskridtsrapport på det såkaldte ILUC-forslag. Man kan diskutere, om det er den rigtige betegnelse for dokumentet, for så meget fremskridt er der ikke sket. Forslaget er på dagsordenen både på energirådsmødet den 7. juni og på miljørådsmødet den 18. juni, og det drejer sig om det forslag, Kommissionen fremsatte i oktober 2012 med henblik på at ændre VE- og brændstofkvalitetsdirektivet. Formålet med forslaget er at forbedre biobrændstoffers bæredygtighed.

Det er fortsat regeringens vurdering, at Kommissionens forslag kun vil have en lille effekt i retning af at gøre biobrændstoffer mere bæredygtige. Derfor kæmper vi for at stramme op på flere områder. Vi synes ikke, at det i tilstrækkelig grad håndterer den kritik af biobrændstoffernes bidrag til klimagasreduktionen, som har domineret den offentlige debat.

Som I måske husker, forsøger vi at styrke bæredygtigheden på fire områder. Det handler først og fremmest om, at ILUC-faktorerne, altså de indirekte faktorer, bliver talt med, og at der hurtigt kommer et tilstrækkelig videnskabeligt grundlag for det. For det andet ønsker vi, at maksimumgrænsen på 5 pct. for iblanding af første generation biobrændstoffer bringes ned på 4 pct. For det tredje vil vi gerne have et iblandingskrav på 2 pct. af andengenerationsbiobrændstoffer, og for det fjerde tilskynder vi til at anvende elbiler ved at styrke den såkaldte energikoefficient og forhøje den fra 2,5 til 5.

Det går trægt med forhandlingerne. Der tegner sig et billede, hvor særlig de øst-, mellem- og sydeuropæiske lande søger at gøre forslaget mindre ambitiøst, mens de nordlige lande generelt har indtaget mere ambitiøse standpunkter. Der har været drøftet forskellige kompromisforslag, men der er endnu ikke kommet noget, der ligner en løsning. Måske er der en vis tilslutning til det danske forslag om at hæve energikoefficienten for elbiler fra 2,5 til 5. Det er noget, der ligger regeringen meget på sinde, og som vi fortsat kæmper for.

Jakob Ellemann-Jensen tilsluttede sig vigtigheden af et velfungerende energimarked, idet det ikke kun handler om at undgå at være for afhængig af de eksterne energirelationer, men også om at afsætte overskydende dansk energi.

Klimaministeren var glad for opbakningen og erklærede sig enig i betydningen af et velfungerende indre marked, idet den grønne udbygning af vedvarende energi er af stor betydning for både Danmark og andre lande. Jo bedre muligheder for afsætning, jo mere omkostningseffektivt kan man lave den grønne omstilling, så der er mange gode grunde til at fremme det indre marked.

2. Kommissionens meddelelse om "Et fungerende indre energimarked"

Vedtagelse af rådskonklusioner i lyset af Det Europæiske Råd den 22. maj 2013

KOM (2012) 0663

Rådsmøde 3243 – bilag 2 (samlenotat side 14)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 239 (side 791, senest behandlet i EUU 8/2-13)

Klimaministeren: Der er opnået enighed om teksten efter vanskelige forhandlinger, der især har haft fokus på spørgsmålet om kapacitetsmekanismer. Det er en udløber af bekymringen i en række medlemslande for elforsyningsikkerheden. Mange ældre kraftværker i EU nærmer sig pensionsalderen, og samtidig stormer vindkraft og anden vedvarende energi frem. Og gasfyret kapacitet, som der har været satset på som backup til vedvarende energi, er under pres på grund af faldet i kulprisen. Det betyder, at mange konventionelle produktionsanlæg står over for en tvivlsom fremtid, hvor investorerne er usikre på, om det er rentabelt at investere i ny kapacitet.

Det har en række medlemsstater reageret på ved at introducere nationale kapacitetsmekanismer, der indebærer betaling mod at stille kapacitet til rådighed. Lande som England, Frankrig og Italien er i gang med at introducere kapacitetsmekanismer, der kan være operationelle i løbet af få år. Også i Tyskland er der overvejelser om det.

Disse kapacitetsmekanismer kan efter vores overbevisning true det indre energimarked, og derfor forsøger man i rådskonklusionerne at minimere de potentielt negative effekter, bl.a. ved at pålægge Kommissionen at foretage en grundig analyse, som skal munde ud i en fastlæggelse af retningslinjer til medlemslandene, så der bliver størst mulig konsistens med det indre markeds regler. Det støtter vi selvfølgelig fra dansk side, og vi ser frem til en fælles europæisk indsats, der kan forhindre den konkurrenceforvridning, der vil opstå, hvis man indfører kapacitetsmekanismer.

3. Kommissionens meddelelse om "Energiteknologier og innovation"

Politisk debat

KOM (2013) 0253

Rådsmøde 3243 – bilag 2 (samlenotat side 23)

Klimaministeren: Det er en politisk debat, vi skal have. Der er kommet en meddelelse fra Kommissionen, som formandskabet har sat til debat, og den handler om en ny fokusering af indsatsen under den såkaldte SET-plan, dvs. den strategiske energiteknologiplan. Den handler om at skabe den nødvendige teknologiudvikling til at løfte fællesskabets målsætninger på klima- og energiområdet fra 2020 og frem.

Der lægges op til en integreret køreplan – et såkaldt roadmap – for de teknologier, der anses for særlig væsentlige. Disse roadmaps skal dække hele værdikæden fra forskning over udvikling og demonstration og helt frem til markedet. Efterfølgende vil man lave en handlingsplan for opfølgning. Det er en ambitiøs, god tilgang, som vi fra dansk side bakker op om, ikke mindst for at sikre, at de danske styrkepositioner, viden og kompetencer får gavn af de virkemidler, der bliver iværksat på EU-niveau for at opfylde ambitionerne.

Derudover lægges der i meddelelsen op til et øget og forbedret direkte samarbejde om energiteknologiudvikling medlemsstaterne imellem, så vi kan sikre, at vi i fællesskab løfter de udfordringer, som er alt for store eller dyre til, at et enkelt land kan løfte dem alene. Hvert land bidrager dermed inden for sine egne prioriterede områder. Vi regner med, at denne meddelelse vil blive positivt modtaget af de fleste medlemslande.

Jakob Ellemann-Jensen opfordrede regeringen til at skubbe på, fordi området for energiteknologi og innovation er et område, hvor der er gode eksportmuligheder, og hvor Danmark kan bidrage med særdeles vigtig information, samtidig med at det kan udnyttes til egen fordel.

Merete Riisager var interesseret i at vide, hvilke pejlemærker man vil bruge på EU-niveau, når det handler om at vælge bestemte teknologier. Hun oplyste om, at statsministeren i udvalget havde sagt, at der nu er en tendens til, at konkurrenceevne fylder mere i forhold til den overordnede strategi, og at man ser, at USA drøner derudaf med skifergas, mens der stadig er et stop for det i Danmark. Dertil kommer den storstilede strategi for solceller, men den er i høj grad hængt op på økonomi og på, om produktionen sker i eller uden for EU. Så hvad er pejlemærkerne nu?

Klimaministeren pointerede, at der ikke var indført et stop for skifergas, men at man afventer prøveboringsresultater, der skal vise, om der er noget skifergas, og om det kan udnyttes miljømæssigt forsvarligt – indtil denne afklaring kommer, er det rigtigt, at der er moratorium for andre borer. Ministeren orienterede om, at da EU's stats- og regeringschefer mødtes den 22. maj 2013, vedtog de en tekst, der var mere positiv end forventet, hvori man bad Kommissionen om at komme med oplæg til, hvad der skal ske med Euro-

pas klima- og energipolitik fra 2020 til 2030. Oplægget fra Kommissionen forventes fremlagt inden årets udgang, ligesom energi også tages op på det kommende rådsmøde. Ministeren konkluderede, at der dermed er lagt op til en etablering af nye pejlemærker både for den overordnede klimapoliti og for energi. Diskussionen går blandt andet på, om man vil beholde den nuværende aftale, der dikterer mål for vedvarende energi, CO₂ og energieffektivitet, eller om man blot skal have et CO₂-mål og så ikke lægge sig fast på, hvilke former for energi man ønsker. Danmark er fortalere for den første løsning.

4. Eksterne energirelationer

Orientering fra Kommissionen og formandskabet

Rådsmøde 3243 – bilag 2 (samlenotat side 26)

Klimaministeren: Sidste punkt på energirådsmødets dagsorden er det traditionelle punkt om eksterne energirelationer, hvor Kommissionen og formandskabet orienterer om aktuelle sager om energirelationer til tredjelande og til internationale energiorganisationer. Jeg forventer, at vi fra dansk side tager orienteringen til efterretning.

5. Eventuelt

6. Siden sidst

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3246 (miljø - klimadelen) den 18. juni 2013

1. Kommissionens forslag om ændring af Brændstofkvalitetsdirektivet og Direktivet om fremme af vedvarende energi (VE-direktivet) (ILUC)

Fremskridtsrapport

KOM (2012) 0595

Rådsmøde 3246 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (12) – bilag 301 (side 887, senest behandlet i EUU 1/3-13)

Se første punkt under punkt 2 om rådsmødet for transport, telekommunikation og energi.

2. Eventuelt

3. Siden sidst

Mødet sluttede kl. 8.50.